

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERRESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Tanügyi politikánk.

(Sz. Z.) Dacára annak, hogy a képviselőház ülései a Benedek-ügy kapcsán izgult politikai hangulatok közt kezdődtek meg s hogy méltatlan reakciós vádakkal akarják megteveszteni a kormány iránt bizalommal viseltető közvéleményt éppen a reakció szolgálatában álló békebontók, a tegnapi ülésen már komoly irányban, a kormányzás rendes higgadt menetében igen tartalmas, megszívlelendő felszólalásokat hallottunk. Ezek közt ki kell emelnünk Vízzy Ferenc szép beszédét, melyben elejétől végéig tanügyi politikánkkal foglalkozott. Ugy szintén figyelemre kell méltatnunk a Nehrebeczky György felszólalását is.

Teljesen oszttjuk azt a felfogást, hogy valamely állam *nemzeti* jellegét első sorban az iskoláztatás, népnevelés útján lehet biztosítani. A nemzetiség, nálunk *magyarosítás* alfáját a tanügyi vezetés képezi.

Ezen a terén sok-sok pótolni valót kapott örökségül ez a kormány, tanügyi alkotásokat illetőleg igen számos feladatokat kell megoldania. A magyar vezényszó kikapcsolatott egyelőre a politikából, de ez időre megadatott a mód és alkalom

arra, hogy a nemzeti törekvéseket más irányban érvényesítsük.

Ott van a cselekvésekre a tér az iskola padok közt, ahol mindazt megszerezhetjük a révén, amit elvesztettük egyelőre a vámon.

Az ingyen népoktatásnak minden vonalon győzelmeskedni kell. A szegényebb néposztályokat nem lehet megterhelni a tandíj-fizetések kötelezettségével. Inkább mentesnek fel az alól a jobbmóduak is, akik a közterhek viselésénél, adózásban megtérítik az államnak ugyanis az iskolák fenntartásához szükséges anyagi hozzájárulást.

Teljes mértékben igaz, hogy a tanügyi ellenőrzés is fokozottabb mértékben helyesbitendő. A tanfelügyelők száma erősen szaporítandó. Hiszen, ha most valamelyik tanfelügyelő évente csak *egyetlen egyszer* meg akar látogatni minden ellenőrzése alá beosztott iskola-osztályt, akkor egyebet se tehet, mint az egész tanév ideje alatt reggeltől-estig utazik. És még akkor sem foglalkozhatik eredményesen mindenik iskolája ügyeivel. Mert ugyan egyetlen érintkezésből ki tud ítéletet mondani valamely iskola helyes, vagy helytelen vezetéséről?!

Leszögezendő az egyik szónok ama kijelentése is, hogy tanári oklevelet *Magyarországon* csak olyan

egyén kaphasson, aki a magyar nyelv birtokában van. Ha a magyar vezényszót egyelőre hiába követeljük, legyen eredménye annál inkább a magyar nyelvű oktatásnak.

Felállítatni rendelt népiskoláink közül egy c omó csak a papíron van meg. Törekedjünk azoknak minél zárosabb határidőn belől való létesítésére.

Ami a *felső oktatás decentralizációját* illeti, azon a téren már megindult a mozgalom országsszerte. Az *élő* szóval való oktatásnak győzelmeskednie kell. Most arról szó sem lehet a tulzsufaltság miatt, hogy a budapesti s kolozsvári egyetemeken olyan mértékben hallgattassanak az előadások, mint az helyes tanítási mellett megkövetelhető, hivatkozással az élő szó hatalmas erejére, a gépies könyvből való tanulás, szürke szövegek világos értelemzése nélkül.

Sok-sok teendő, üdvös reform megvalósítása kínálkozik e téren, minden politikai megkötöttség nélkül. Pénzáldozatot kíván, de az a pénz jobban meghozza a maga kamatait, mint amit ágyura, puskára, piros csikos tábornoki bugyogókra adunk. Hadügyi célokra kénytelen-kelletlen muszájból adunk pénzt, nehéz szívvel, iskolai célokra adjunk önként, szíves bőkezűséggel.

Egy marék virág.

Levélbíráló.

A „Debreczen“ számára írta:
Gál Zoltán.

A tőle jött levélke mint írásmű:
Talán nem műredek.
De ki törődik a stilisztikával,
Midőn a szív szeret?

S betűi hogy e kis levélnek olykor
Mind szarkalábuak,
Csak arra vall: ki írta, rajta ur lett
A hév, az indulat.

S a hangja hogy nem istenes, no ebben
Talán csak nincs hiba?
Hisz istenem, csak más egy ily levélke,
És más a biblia?!

Mért nyil a virág . . .

A „Debreczen“ számára írta:
Balogh János.

Mért nyil a virág, ha elhervad,
Ha elvész színe, elvész illata,
Mért örül, miért szeret a szív,
Ha ott rág mélyén buja bánata?

Boldog az, akinek a szíve
Nem lángol, de nem is érez telet,
Nem kinozza féltés a lelkét:
Boldog az, aki senkit sem szeret.

Csillárok alatt.

A „Debreczen“ számára írta:
Szunyogh Barna.

Csillárok alatt a te kis kezeidben
Pirulva lehervad a szekfücsomó,

És félve, riadva dobog csak a szívem,
A büszke, a mély, szerető, lobogó.

Ittatba, zenébe csapong a Te lelked,
Rászáll az enyémre az árny, a boru,
Repülni szeretne, repülni keletnek
E lélek, e dőre, bolond, szomorú . . .

A szárnyam erős! Az utam ha veszélyes:
Megvédné talán ez a szent szerelem . . .
Óh jöjj! Az utunk csupa tűz, csupa fény lesz
És hull a szivedre a dal melegen.

Mert lásd: ez a zaj, ez a fény hazug itten!
Megfojtja virágod e lárma, e had . . .
Amerre tüzet szór a büszke Napisten.
Mi arra megyünk . . . Add kis kezéd! Add!

ROSE DEZSŐ

ékszerkereskedése
DEBRECZEN, Piac-utca, Hungária-kávéház mellett.
Specialista modern ujdonságokban.

Egyház és iskola.

Gazdasági ülés. Holnap délután, a református egyház gazdasági bizottsága az egyházi tanásteremben ülést tart, amelyen Vecsey Imre elnöklésével folyó ügyeket intéznek el.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Hol legyen a harmadik egyetem?

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 11.

A mai képviselőházi ülés iránt megcsappant a honfitársak érdeklődése s Justh Gyula nem is tudta megnyitni az ülést, csak fél 11 óra után.

A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Az **elnök** bemutatja a beérkezett kérvényeket, majd bejelenti, hogy Apponyi Albert gróf kuluszminiszter az ülés elején egyéb elfoglaltsága miatt nem vehet részt, addig is, míg eljön, Tóth János államtitkár fogja őt képviselni.

Hencz témadásai.

Heinrich Antal: Édesatyját, Heinrich Gusztávot, a Tudományos Akadémia tőtitkárát tegnap itt megtámadta Hencz Károly. A támadást visszautasítja s elvárja Hencztől, hogy magyarázatát adja eljárásának.

Hencz Károly: Kijelenti, hogy amit ő tegnapi beszédében elmondott, az mind közérdeklődő dolog volt. Személyes becsületében senkit sem akart megtámadni.

A kultuszterca költségvetése

Bella Mátyás (tő) A költségvetést nem fogadja el. A miniszter azt mondta, hogy az 1848. XX. törvények alapján nyújtandó államszegélyeknél az igazság és nemzeti érdek fogja vezetni. Amennyiben a nemzeti érdek hangoztatása azt jelenti, hogy a miniszter kételkedik a protestáns egyházak hazafiasságában, akkor ez a gyanúsítás alaptalan. Mert a protestáns egyházak hazafiasságában nem szabad kételkedni. Az államszegélyeket semmiféle feltételtől nem szabad függővé tenni. Inkább legyen a protestáns egyház szegény, de szatand. A tanítói fizetésrendezéssel nincs megelégedve. 40 évi szolgálat után lesz a tanítónak csak 2100 korona fizetése. A korpótlékok beosztása sem helyes. Hibáztatja, hogy a miniszter különbséget tesz állami és nem állami tanító közt. A nemzeti korlátozásokat tette ezután szóvá a felekezeti tanítói fizetések megadásánál. Természetesen sérelmesnek találta ezeket a megszorításokat, mert azokat erőszakoskodásoknak találja — és a költségvetést nem fogadja el.

Gróf Apponyi Albert: Rövid megjegyzést akar tenni. A Ház úgy rendelkezett, hogy a színészeti ügyeket január 1-én a belügyminiszteriumtól vegye át a kultuszminiszterium. Technikai okokból ez eddig nem volt lehetséges s kéri a Házat, ne vegye ezt úgy, mintha a kormány nem respektálná teljes mértékben határozatait. Mihelyt lehetséges lesz, a kormány azonnal foganatosítani fogja az intézkedést. Ha már felszólalt, reflektál Bella Mátyás néhány szavára is. Az az állítás, hogy a tanítói fizetésrendezésének hasznát csak az új tanítók élvezik, nem felel meg a valóságnak. A nemzeti korlátozásokat természetesen tartja, mert a tanítóktól a magyar nemzeti öntudat erősítését várja. Sőt nemcsak az állami segítyt akarja megvonni a hazafiatlan tanítóktól, de a tanítás lehetőségét is meg-

akarja vonni tőlük. (Helyeslés. Zaj a nemzetiségek között.) Érvényesüljön bár az országban a nemzetiségek milliói, de semmi esetre sem azok, akik most nevükben propagandát csinálnak és érvényesülni akarnak. (Taps a baloldalon.) S a kérdéseket úgy akarja megoldani, hogy senki jogaiban védve ne legyen. (Nagy helyeslés.)

Nyáry Béla: Bella szavaira reflektál. Párty püspök nem azért foggesztette fel papjait, mert azok nemzetiségi képviselőket támogattak, hanem, mert a magyar államcsúcs ellen izgattak. Tehát nemcsak joga, de kötelessége volt a hazafiatlan papok felfüggesztése. . .

Predicescu Kariolan: Innen kapják a püspökök a hangulatot!

Nyáry Béla: A nemzetiségi iskolákban nemcsak nem tanítják a magyar nyelvet, de üldözik, azok ellen minden rendszabály helyes. **A harmadik egyetemet Szegednek kéri.**

Dobroszláv Péter: Nagy baj, hogy az egyetem kérdésében sok város tisztán finánciális szempontból bírálja a kérdést, noha itt tisztán kulturális szempontokat szab. Hova figyelmeztetni. Hova állítsuk a harmadik egyetemet?

Hódy Gyula: Zombolyára. (derültség). **Kardos Samu;** Nagybeckerekre.

Buza Barna: Sátoraljújhelyre. (derültség).

Hammersberg László: Kassára. **Szasz József:** Komáromba. (zajos derültség).

Dobroszláv Péter: Az egyetemre kétségtelenül szükség van. A harmadik egyetem nem fogja megszüntetni a kulturális bajokat. — **öt egyetemre van szükség.** A harmadik egyetemet a Tisza vidékének, a délvidéknek kell adni, mert a délvidék városainak kulturális és gazdasági sulya jóval nagyobb, mint az ország összes többi városainak együttvéve. A nemzetiségi izgatások ellensúlyozására is kell az egyetem. Hosszasan beszél a nemzetiségi kéruésről s arra a következtetésre jut, hogy támadólag kell föllépni a nemzetiségekkel szemben. Erőszakkal a nemzetiségi kérdést megoldani lehetetlen. Egy hatalmas kulturintézményre van ezért szükség, amely a délvidéken megeremtené a magyar faj szellemi szupremációját. Az egyetem fölállítására Arad városát tartja legalkalmasabbnak.

Dobroszláv Péter beszéde után dr. **Wekerle Sándor** miniszterelnök, mint pénzügyminiszter benyújtotta a koronaérték megállapításáról szóló törvényjavaslatot. A pénzügyi bizottsághoz áttételezt.

Tanügyi vita.

Vízy Ferencz szólal fel ezután, szerinte hiányos a tanerők ellenőrzése. Oklevelet ne kapjan olyan tanár vagy tanárjelölt, aki nem bírja a magyar nyelvet. A felső oktatás decentralizációjának a híve. Az egységes középiskolát tartja egyedül helyesnek.

Nehrebeczky György foglalkozik ezután a népneveléssel. Az iskolák és tanerők fokozatos ellenőrzését kívánja, a tanfelügyelők számának szaporítását sürgeti.

Kaufmann Géza a protestáns lelkészek ügyét ajánlja a miniszter figyelmébe. Sürgeti a katolikus papok kongruájának rendezését. Majd a népoktatásról szólván, a tandíjak elengedését kívánja.

Ülés vége 3 órakor.

Városháza és vármegye.

A városi törvény. **Brolly Tivadar** pozsonyi polgármester tegnap küldte meg **Kovács** polgármesternek a tavalyi polgármesteri értekezleten készített feliratot, mely tudvalevően külön városi törvény alkotását

sürgeti s a törvényhatóságok által közvetített állami teendők ellenszolgáltatását. A felirat, mely egy példányban az országgyűléshez és egy példányban a belügyi kormányhoz terjesztenek föl, tudomásul vétel céljából érkezett Debreczen városához, mely országgyűlési képviselői pártolását is kikéri az ügyben.

Uj vármegyei bizottsági tag. Hajdúsámson község a vármegye törvényhatósági bizottságába választás útján **Hamza Lászlót** küldte ki.

Városi népkönyvtárak. A Debreczen városi népkönyvtárak tanító-kezelői tegnap **Oláh Károly** tanácsnok elnöke mellett értekezletet tartottak, melyen a népkönyvtár rendezési ügyeiben határoztak.

Alsójózsa nagyközség. Alsójózsa község tudvalevően nagyközséggé akart átalakulni, ilyen irányu határozatát azonban a vármegye törvényhatósági bizottsága feloldotta. Az önértékes Alsójózsa, mely ezuttal Felsőjózsatól is el óhajt szakadni, most bejelentette, hogy föllebböz a belügyminiszterhez a vármegye határozata ellen.

Az egészségügyi bizottság ülése. A város egészségügyi bizottsága e hó 14-én, hétfőn délután ülést tart, melyen a fertőzőbetegségekre vonatkozó szabályrendelet-tervezet tárgyalását folytatja.

Elmaradt bizottsági ülés. A szegényügyi bizottságnak tegnap délután négy órára hirdett ülése, közbejött akadályok miatt, elmaradt. A bizottság tudvalevően a szegényügyi szabályrendelet-tervezet kidolgozását folytatta volna.

Uj Debreczen, szép Debreczen.

Félmillió városszabályozására.

Az építési nagybizottság ülése.

— január 12.

(Saját tudósítónktól.) Debreczen város rég vajdó szabályozási ügyében tegnap délután jelentős lépés történt: az építési nagybizottság beható tárgyalás után általánosságban elfogta a főmérnök városrendezési tervét, mely új forgalmi utakat nyit meg a városban s hivatva van arra, hogy Debreczent széppé, nagy városias jellegűvé tegye. A terv közel félszázad terveit öleli föl; a mai nemzedék talán meg sem éri annak teljes végrehajtását. A cél azonban ideális és méltó arra, hogy az egész lakosság osztatlan érdeklődését fölkeltsse támogatását megnyerje. Annál is inkább, mert a városrendezés nagy költségeinek csak igen kis része terheli a mostani lakosságot; a teher arányosan fog megoszlan az azon generációk közt, melyek a város szépülését látni fogják.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Jelenvoltak: **Weszprémy Zoltán** főispán elnök, **Kovács József** polgármester, **Simonffy Imre**, **Márk Endre**, **Márton Imre**, **Latinovits Mihály**, **Székely Ferenc**, dr. **Ujfalussy József**, **Vinnay Géza**, **Aczel Géza**, dr. **Tüdös János**, dr. **Magoss György**, **Körner Adolf**, dr. **Balkányi Miklós**, **Kiss Albert**, dr. **Fejér Ferenc**, **Szikszy Lajos**, **Pálffy Gábor**, **Tóth**

Üzletáthelyezés miatt rendkívül leszállított árak mellett a legjobb és legtartósabb cipők csakis

ELFENBEIN és KLEIN

CIPŐ-ÜZLETÉBEN szerezhető be. Üzletünket 1907. év február hó 1-én PIAC-UTCA 24. SZÁM ALÁ (a nagytözsde mellé) HELYEZZÜK ÁT.

István, ifj. Schwarc Vilmos, Haty Kálmán, Horváth János, dr. Burger Péter, Komlóssy Dezső, dr. Tüdös Kálmán.

Wesprémy Zoltán főispán délután fél négy órakor nyitotta meg az ülést. Felszólította Aczél Géza főmérnököt, hogy ismeresse a városrendezés ügyét.

Aczél Géza bejelenti, hogy ő a félévvel ezelőtt kiküldött szűkebbkörű bizottság munkáját terjeszti elő. A miniszter tudvaleg nem hagyta jóvá az első tervet. Erre történt az újabbnak a kidolgozása. Ez új terv a város keleti s nyugati részén óhajt párhuzamos vonalakat nyitni a Piac-utcával.

A főmérnök a város nagy térképén jelölte meg az új utvonalakat, a bizottsági tagok állandó érdeklődése mellett. A terv szerint a párhuzamos vonalak a következőleg létesítenének:

Uj utvonalak.

A Hatvan-utcától, illetve a Bethlen-utcaán át a Pásti-utca kiszélesítésével, a Kápolnási-utcaán, Simonffy-, Széchenyi-, Arany János- és Miklós-utcaán át összeköttetés létesítenék a Vörösmarty-utcaig és ezen át a vasutállomásig. E terv kivétele nagyobb akadályba nem ütközik. Tulajdonképen magántelkeken, a Simonffy-, Széchenyi- és Arany János utcákon menne az utcaanyítás. Az itt közbeeső magántelkeket természetesen ki kellene sajátítani.

A második párhuzamos közlekedési vonal volna, tekintettel arra, hogy a József kir. herceg-utca hosszúsága miatt a közlekedésnek egészen a Piac-utcaig kell felkerülnie: a Kápolnási-, József kir. herceg- és Simonffy-utcaán át a Széchenyi-utcaig egy újabb utvonal. Ez új utvonalnak folytatása volna a Széchenyi- és Révész-utca kiszélesítésével. A Nemzetőr-utcaán a vasúti terjedő vonal.

A város keleti részén párhuzamos utvonalat nyitnának a Burgundia-utca kiszélesítésével a Kossuth-utcaán át, magántelkek kisajátításával, a Szent Anna-utcaától a Timár-utcaig. Ezenkívül, mivel a Csapó-utcaán a közlekedés ma már lebonyolíthatatlan, szükséges, hogy ez utcát a Rákóczi-utcaától kezdve az Arpád-terig kiszélesítsék. Természetesen ez nagyobb költségbe kerülne, a rengeteg kisajátítás miatt, de addig, míg a teloktulajdonosokkal megegyezés jöhet létre, a Csapó-utca jelenlegi iránya megmaradna. Szükséges továbbá, hogy a Rákóczi-utcaától a Mester-utcaig összeköttetés létesüljön. E vonalat a Péterfia-utcaán keresztül egy körut vágna át. A Bathány-utcaától a Nap-utcaig, hogy a Piac utcával összeköttetés létesüljön, új utcát kellene nyitni.

Aczél Géza főmérnök vázolta ezután a város kieső részein, főleg a kertéségeken végrehajtható szabályozási tervet. Részletesen és nyomós érvekkel indokolta, hogy mily jelentős érdekek teszik szükségessé a szabályozást s hozzávetőleg megjelölte azon költségeket, melyekkel a szabályozás járna. A város fejlődése természetesen megkívánja, szükségessé teszi, hogy a belső közlekedés számára mindenütt könnyen hozzáférhető, rendszeres uthalózatot nyerjünk. Ajánlja végül, hogy fogadják el a kisbizottság javaslatát.

A vita.

Szekely Ferenc kataszteri felügyelő igen érdekes indítvánnyal állott elő. Szerinte a Kistemplom lebontandó, s ennek, valamint a mögötte levő paplakoknak helyén óriási park létesítendő. A park közepén, a kir. ítélőtáblával szemben, új hatalmas református templom emelendő. Ő, amennyiben a bizottság általánosságban hozzájárulna a javaslat-hoz, készséggel benyújtja azt részletesen kidolgozva is.

Dr. Balkányi Miklós igen tartalmas és adatokkal támogatott beszédben figyelmeztet arra, hogy a pénzügyi rész megtárgyalása előtt ne állapítsunk meg terveket. Az ilyen határozat-kimondások mitsem érnek, ha anyagi erőnk nincs hozzá. A Stenczinger-ház kisajátítását már 1864-ben elhatározták s ma sem hajtották végre. Zárt határidőhöz

kötte s előre megjelölt költségvetéssel kell hozzáfogni a tervek végrehajtásához. Nagyon elméletiek e tervek, s esinyján kell határozni kivitelük felett.

Aczél Géza védelmezi álláspontját, realisan nevezvén tervezetét. A részletek finansziális oldaláról ily nagy munkálatnál nem lehet beszélni. Ajánlja elfogadásra javaslatát.

Márton Imre csatlakozik dr. Balkányi Miklós véleményéhez. Okvetlenül szükségesnek tartja annak bemutását, hogy ez utnyítások közül melyik a legsürgősebb. Kérdezi a főmérnököt, van-e kiszámítása a tervezet teljes végrehajtására? Szerinte ki kell mondani, hogy egy-egy utcát most rendezzünk; a hozzá szükséges költségeket a város időről-időre, tehetségéhez képest fölveszi. Nem fogadja el a tervet.

Aczél Géza szükségesnek látja, hogy e program felett már most történjék határozat. Az egyes részletek sorrendjének megállapítása aztán időnkint tárgyalás tárgya lehet. Azt ő nem mondhatja meg a terv teljes megállapítása előtt, hogy mibe kerülne a rendezés? A város közgyűlése minden alkalommal megjelölné az elsősorban rendezendő utcatesteket, s ez esetben ő előre megadná minden részletrendezés költségvetését.

Dr. Balkányi Miklós kijelenti, hogy ő lelkéből hive a szabályozásnak, csak azzal nem békül meg, hogy a tervek mindvégig papirosra maradjanak. Pedig, ha nem hatolunk be a pénzügyi oldaláig a rendezésnek, akkor akár 200 évig megakadályozzuk a szabályozást. Az előbbi szabályozási tervnél például közel ezer telek ütközött bele a rendezésbe. Ha az e telkek kisajátítására szükséges összegnek csak tíz százalékát is vesszük, ennek az összegnek az előteremtése is elsőrendű szükség. Nehány évre, a megkezdésre kellene előre gondoskodni forrásról. Szerinte a most következő néhány évre elegendő volna 500,000 korona, melynek kamatai a város évi költségvetésébe már az idén fölveendő volna. Elfogadja Márton Imrének azon indítványát, hogy gondoskodnunk kell pénzalapról, pénztárról.

Simonffy Imre külföldi tapasztalatairól, főleg a Grabben zegugairól beszél s Páris sikátorainak borzalmairól, a napoleoni idők alatt. A tárgyhoz szólva pedig kijelenti, hogy városrendezést csak úgy lehet végrehajtani, ha egyszerre vágunk utcákat. A belvárost nem kell tulságosan felszabdálni, inkább a külső részeket kell szabályozni, mint ez külföldön is történt.

Latinovics főmérnök a tervet általánosságban elfogadja. Bizottság kiküldését javasolja, mely a tervek részleteivel együtt mindjárt a megfelelő költségvetés-részletet is kidolgozná.

Fejér Ferenc dr. szerint a vidéki városok példája azt mutatja, hogy csak erős elhatározással és gyors cselekvéssel lehet a rendezést végrehajtani. Az ehhez szükséges nagy összeg terhét nem egyedül a mai polgárság érzi, megoszlik e teher az egymást követő generációk között. Nem szabad elodáznia az ügyet; ezzel lehetetlenné tesszük utódainknak a rendezést. A telkek egyre drágábbak lesznek s később nem lesz nagyon a kisajátításokra.

Van-e pénz?

Márk Endre általánosságban elfogadja a tervezetet, de szükségesnek látja a pénzügyi tervezet elkészítését. Van a városnak egy szakbizottsága, a pénzügyi . . .

Dr. Tüdös János: — Ez a göres, ugy-e?

Márk Endre: Ne méltóztassék meggyanusítani, én nem vagyok kerékkötője semminek, ami a város haladásával egybefügg. A pénzügyi bizottság készítse el a számszerű tervezetet, aztán fogjunk hozzá a létesítéshez.

Kovács József polgármester figyelmeztet, hogy a szabályozásnak a kérdése, mint elvi kérdés, ma már nem tárgyalható, mert azt a közgyűlés szükségesnek mondta ki s a kormány e határozatot jóváhagyta. Ki kell mondani feltétlenül, hogy a szabályozási terv alapul vétele mellett sürgősen végrehajtható a rendezés. Máskülönb a tanács nem tud mozogni. Ez a szabályozás nem luxus, nem fényűzési hajlandóság, hanem közszükséglet.

Dr. Balkányi Miklós felszólalása után Aczél Géza, mint előadó felszólal még egyszer s argumentumokkal bizonyítja, hogy a felszólalás egyrésze nem a szabályozási terv kidolgozásán, hanem annak kivitelén vitakozott. Ez nem a bizottság dolga, hanem a közgyűlésé. A finansziális tervet az egész rendezésre nézve előre megállapítani nem lehet; ez csak technikai munka lesz, melyet a közgyűlés, ha a szabályozási tervet elfogadta, a tanács vagy valamely bizottság javaslattételével időnkint elintézhethet. Ajánlja a terv elfogadását.

Márton Imre újból hangsúlyozza, hogy előbb a fedezet kérdését tisztázzák. A közgyűlés, ha így előkészítve kerül eléje a terv, könnyebben elfogadja a tervet. A városnak van szöpitészeti alapja, a jogügyi bizottság állapítsa meg, mekkora községi törlesztéses kölcsönt vehet fel ennek terhére a város. Ugy tudja, hogy a városnak az alap erejéhez képest két millió áll rendelkezésére. Ekkor megbiztatnék a főmérnök, hogy a legsürgősebb utcaanyítás munkálatait a 2 millió alap terhére azonnal foganatosítsa. Elfogadja általánosságban a tervet, azzal a hozzáadás-sal, kérdeztessék meg a pénzügyi bizottság a szöpitészeti alap bíróképesége felől s ehhez mértén bizassék meg a sürgős rendezésekkel a mérnöki hivatal.

Vinnay Géza szerint egy csak a kérdés: megfelelő-e a város képességeinek s így elfogadható-e ez a tervet vagy nem? Aki a pénzügyi oldalt helyezi már most előtérbe, az a leghosszabb utat választja.

Tüdös János dr., Fejér Ferenc dr. és mások felszólalásai után a tervet a bizottság általánosságban elfogadta, mire az ülés esti 6 óra után véget ért.

Színház.

Műsor.

Január 12. Szombat: „Megjött a papa”, utána: „Parasztbecsület”. (C. bérlet.)

Január 13. Vasárnap: d. u. „Peleskei nótárius”, este: „Megjött a papa”, utána: „Parasztbecsület”. (Kis bérlet.)

* **Vasárnapi előadások.** Holnap, vasárnap két előadás lesz. D. u. 3 órakor mér-sékelt helyárrakkal színrekerül a „Peleskei nótárius”, a legkitünőbb eredeti magyar bohózat, melyben a társulatnak csaknem minden tagja részt vesz s melynek előadása leg-utóbb nagy sikert aratott. — Este félnyolc órakor rendes helyárrakkal a „Megjött a papa” vigjáték kerül színre, melyben a főszereplők Szabó Irma, Ternyei, Bekés lesznek. Ezt követi a „Parasztbecsület”, dalmű, Mascagnitól, a főszerepekben Zilahyné, Vida Ilona, Karacs, Árkossy vesznek részt.

* **Színházi hírek.** Hétfőn este újból a népszerű „Vig özvegy” kerül színre, a cím-

szerepben Zilahynéval. — Arday Ida felgyógyult betegségéből, így a jövő hétre már kiúzhatja az igazgató a „Fenn az erna” című klasszikus színművet, melynek előadása iránt nagy az érdeklődés.

Váltóhamisító bárónő.

Tízezer koronás hamisítás.

— Távirati tudósítás. —

(Saját tudósítónktól.) Szenzációs bűnügyben nyomoz most a fővárosi államrendőrség. Októberben történt, hogy Jekkefalusy Sándor honvédelmi miniszter nejeinek felszólítást kézbesítettek, hogy váltótartozására tízezer koronát fizessen Czike Edénének.

A kegyelmes asszony nyomban tisztában volt azzal, hogy itt valaki hamisította az ő nevét. Feljelentést tett a rendőrségnél, ahol azóta nyomoznak, míg ma világosság derült erre a titokzatos ügyre. A rendőrség letartóztatta ma özv. Baranyi Mihálynét, aki szakácsnő volt Gosztanyi Gézáné Pongrácz Margit bárónőnél.

Baranyiné a rendőrségen bevallotta, hogy a bárónő biztatására ő írta alá a váltóra az egyik hamis nevet. A miniszter feleségének a nevét egy bankigazgató írta a váltóra.

A szakácsnő vallomása alapján idézték meg ma délután Pongrácz bárónőt, aki tagadja, hogy része lenne a hamisításban. A bárónőt másfél órai kihallgatás után szabadon bocsátották. Az asszony megtörve hagyta el a rendőrséget.

Késő este újból kihallgatták a szakácsnőt, aki azt vallotta, hogy a hamis váltót a bárónő huga, Pongrácz Emilia értékesítette.

Művészet.

Kubelik János hangversenye.

Hét esztendő után az este gyönyörködünk ismét Kubelik csodás művészetében. Ragyogó játéknak csodás varázsa, az utóérhetetlenségig fokozott technikai művészete, mely őt az előadó művészek legelső sorába helyezte, megszerezték neki az egész világon a diadalok hosszú láncolatát, melyeknek elejét az akkor még az ismeretlenségéből feltűnő csoda hegedős éppen a mi hazánkban aratta. Művészete azóta folyton emelkedőben van, csodás technikáját, szédítő passageit, melyek a hegedűjátékos előtt szinte fogalomná váltak már az érett gondolkodás bensőségével, tónusának mélységével fokozza. Tegnap műsora az egyetlen *Scarlattit* kivéve, a hegedű-klasszikusoknak volt szentelve. Programjának fénypontja és zeneileg kétértelmű legértékesebb száma *Bruch*: Skót fantáziája volt, ez a balladaszerű erotikus remekmű, melynek minden szépségét, báját, lendületes introduktívóját, mély adagióját, csodás cantilénájával tükrözte vissza a nemes *Gaudanini*, a nagy mester ujjai alatt.

Hogy *Paganini*: „Nel sor piu” változataiban újra tanultuk bámulni és csodálni technikájának tökéletességét, annak az ő nehézségeket nem ismerő játéka a forrása. A Bika nagyteremtő zsufolásig megtöltő előkelő közönség zugó, frenetikus tapsaira még ráadásul *Schumann*: „Träumerei”-t és *Sara-*

sate egy spanyol táncát játszotta el, növelve ezzel mégjobban a lelkesedést, melylyel a művészt a nagy közönség körülvette.

A pódiumot a koszorúk egész serege borította: a város, a nagyközönség, Wespriény főispán családja, a debreczeni kvartett társaság adózott ezzel azért a nagy művészi élvezetért, amelyben az este bőven részünk volt.

A zongora-kisérletet Goll Ede, külföldön is nagy sikereket aratott hazánkfi látta el, mindenben alárendelve játékát a Violino principale szólóának. Két külön számmal is szerepelt, Chopinnak közismert *Des dur Nocturnóját* és Liszt *Legendáját* interpretálta tökéletes előadásban és művészettel, Ráadásul adott Chopin *Etüdje* mélyebb hatást gyakorolt. (sz. e.)

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), főszerkesztő: Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Istentiszteletek.** Holnap, vásár vásárnapján ősi szokás szerint hittanhallgatók szolgálnak a templomokban és pedig: a Nagytemplomban *Varga Csongor* IV. éves hittanhallgató, a Kistemplomban *Harsányi László* IV. th., a Kossu h-utcai templomban *Karai Ferenc* IV. th., az Ispóty-templomban *Papp Antal* IV. hh., Homok-kertben *Fia Ernő* III. hh. A Csapó-kertben holnap is *Kovács János* népiskolai felügyelő fungál.

— **Apponyi Albert Debreczenhez.** Apponyi Albert gróf közoktatásiügyi miniszter tegnap meleg hangú levélben fejezte ki teljes elismerését Debreczen város közönségének, amiért ez az iparostanociskolát önerejéből szervezte s modern alapon kifejlesztette.

— **Thaly Kálmán diszpolgársága.** Szeged város törvényhatósága Apponyi, *Kzssuth* és *Andrássy* minisztereket és *Thaly* Kálmánt diszpolgárává választotta. A diszpolgári okleveleket *Lázár Béla* polgármester elnöklété mellett e hó 21-én küldöttség adja át az új diszpolgároknak.

— **A humoros Kassa.** Kassa városától igen humoros átirat érkezett tegnap a városhoz. A társörvényhatóság ez átiratban támogatást, pártolást kér tőlünk, a harmadik egyetemnek Kassán leendő felállítása érdekében. Nemesak humoros, hanem gunyos is e tény ma, amikor őt-hat vidéki város, köztük Kassa és Debreczen, valóságos licitálást és nyílt harcot folytatnak azért, hogy a harmadik egyetem városok falai közt létesüljön. Az átiratot természetesen a törvényhatósági bizottság közgyűlésén is bemutatják s mi érdeklődéssel nézünk azon intézkedés elé, melyet a bizottság e tárgyban hozni fog. Érdekesnek még azért érdekes a dolog, hogy a harmadik egyetem ügye végre mégis szóba kerül a debreczeni városi közgyűlésen.

— **Középiskolai tanárok Apponyinál.** A közégi középiskoláktól államiakhoz átment tanárok hététagú küldöttsége tisztelt tegnap Apponyi gróf miniszternél, méltányos fizetésrendezést kérvén tőle. A küldöttség egyik tagja és szónoka *Kardos Albert* dr. debreceni főreáliskolai tanár volt.

— **Panasz az adóhivatal ellen.** Egyre érkeznek hozzánk panaszok a helybeli adóhivatalnál levő türehetetlen állapotok miatt. Elmondják a panaszlók, hogy bármily ügyben forduljanak a hivatalhoz, szinte életveszélyek előzik meg nemcsak az elintéztést, de már a hivatalba való bejuthatást is. Vannak, akik reggel nyoc órától délig s délután kettőtől ölig állanak az előszobákban s nem tudják elintézni a dolgukat. Aminek két főoka van: kevés a hivatalnok s kicsik a helyiségek az adóhivatalnál. A pénzügyigazgatóság figyelmébe ajánljuk ez állapotokat. Nem szükséges szüntelen a pénzügyi-palotára hivatkozni; lehet e bajon e palota nélkül is segíteni.

— **Előléptetés.** A kereskedelemügyi miniszter *Balla György* posta- és távirtdai segéd tisztet postatisztte nevezte ki.

— **A harmadik egyetem ügye.** Megirtuk, hogy egyik fővárosi lap már befejezett tényként állította, hogy a harmadik egyetemet Pozsony kapja meg. Mint fővárosi tudósítónk távirja, ez a hírlelés nem felel meg a valóságnak. A *Magyar Táviróda utján Frigyes kir. herceg hivatalosan megcáfolja, mintha ő befolyását Pozsony érdekében érvényesítette volna.* Debreczen tehát, — mint azt megirtuk előre, — bátran, a siker teljes reményében küzdhet a harmadik egyetem elnyeréséért.

— **Protestáns estély.** A mult évben oly szép elismeréssel fogadott protestáns estélyek rendezését ismét elhatározta az ev. ref. felsőbb leányiskola. A protestáns estélyek idei sorozatát e hó 20-án nyitják meg a leányiskola dísztermében. A 20-iki estély műsorának összeállításán most fáradoznak és a meghívókat már a napokban szétküldik.

— **Kulhanek büntársai.** A hirdett szélhámos, Kulhanek Adolf — mint megirtuk — ismét fogságba került, mert szabad lábou létele alatt az ország több helyén újabb csalásokat követett el. A hatvani csendőrség most Kulhanek két társát, *Bram Sándort* és *Stekler Józsefet* is kézrekerítette és Debreczenbe hozta. *Hoffmann József* vizsgálóbíró kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezte Kulhanek társait. Itt említjük meg, hogy a törvényvézési vádtaács tegnap döntött Kulhanek felfolyamodása ügyében és a pénzkereskedő csaló vizsgálati fogságba helyezését elrendelő vizsgálóbírói végzést helyben hagyta.

— **A nagyvásár.** A téli nagyvásár már napok óta tart, sőt ma már a kirakó vásár is kezdetét veszi, de bizony a debreczeni vásárok alkalmával megszokott élénkség az utcákról elmaradt. A Széchenyi-utcaán gyéren állnak a sátrak és a Szénatéren is alig 2-3 lacikonyhában várják meleg fonatosra, ropogós lacipecsenyére a vásárlókat. Nehéz idők járnak, gyengén megy a vásár. Még a komédiások közül is csak egy elárult forgó komédia merészkedett eljönni a téli vásárra.

— **A harmadik anyakönyvvezető állás.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatal halálozási osztályának vezetője, *Járossy Lajos* h. anyakönyvvezető tudvalevőleg meg-

vált állásától, mivel a katonai előkészítő iskola igazgatója lett. Állásának betöltésére vonatkozólag a közigazgatási bizottság úgy intézkedett, hogy megbizta a polgármestert, vizsgálja meg, van-e szükség az anyakönyvi hivatalnál a harmadik anyakönyvvezetőre. — Oláh Imre, az anyakönyvi hivatal vezetője — munkatársunk előtt oda nyilatkozott, hogy a polgármesternek bejelenté, miszerint János helyét feltétlenül be kell tölteni, mert az anyakönyvi hivatal rendes munkája napról-napra szaporodik és ehhez járul még az, hogy most már az újonc összeírást is az anyakönyvi hivatal fogja végezni. Ez a kijelentés kétségtelenné teszi, hogy a harmadik anyakönyvvezetői állást rövid időn belül betöltik.

— Uj gőztéglagyár Debreczenben.

Debreczen város építőmesterei körében már régebben óhajítás tárgyát képezte egy új téglagyár létesítése, mert gyakrabban tapasztalták, hogy élénkebb építkezés mellett a téglabeszerezés nagy nehézségekkel járt. E kívánalomnak megfelelőleg jött létre az új társaság, mely megtartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlés, melyen gróf Dégenfeld József elnökölt, elfogadta az alapszabályokat és a 150,000 kor. alaptőkével bíró részvénytársaságot megalakultnak mondta ki. Az igazgatóság tagjai lettek: gróf Dégenfeld József (elnök), dr. Kemény Mór, Stégmüller Árpád, Tóth Lajos, Konez Lajos, Szántó Győző. A felügyelő-bizottság tagjaiul Sány Bélát (elnök), Pavlovits Károlyt, Serly Gusztávot, Hajdu Imrét választották meg. Alakítottak 12 tagú választmányt, melynek tagjaivá Biczó Gyula, Hegedűs István, Sipos Bálint, Károlyi Sándor, Somossy József, ifj. Csengeri Ignác, Szabó János, Nagyházi János, Blaskovits Mihály, Szabó Mihály, Molnár János és Reich Hermann lettek. Az új téglagyár céljaira a városi körkémence térszomszédságában fekvő 30. kat. hold kitűnő minőségű agyagos földet vették meg, ahol a téglagyár építését a legrövidebb idő alatt megkezdik.

— **Postahivatal a Szent-Anna-utóán.** A nagyváradai postaigazgatóság jelentése szerint a Szent-Anna-utca 39. számú házban új postahivatal lép életbe, amely „Debreczen 6” elnevezéssel e hó 16-án nyílik meg. Az új postahivatal postamesteri kezelésben felvételi szolgálatot teljesít, továbbá postatakarékpénztári közvetítő hivatal gyanánt is működik.

— **A ravasz literes.** Tegnap Tóth Józsefné nevű kofa furfangos csalásaira jött rá a rendőrség. Tóthné asszony a Csapó-utcai piacon mérte a burgonyát meg a tengerit. Sok volt a vevője, mert lehetett az asszonnyal alkudni. Akármilyen keveset ígértek egy-egy literért, Tóthné nem engedte el a vevőt. Tegnap aztán kiderült, hogyan adhatja olyan olcsón a portékáját Tóthné. Olyan bádogliterese volt, amelyiknek az alja kijárt. Ha a vevő sokat alkudott, feljebb tolt a literes fenekét és mindjárt adhatta olcsón is a tengerit meg a burgonyát, igaz, hogy így aztán egy liter helyett néha felet adott. A rendőrség megbünteti a ravasz kofát.

— **Pihen a rendőrség.** Tegnap egész napon, legalább is estig olyan csend volt rendőri körökben Debreczenben, amilyen békés nap kettő sines egy esztendőben. Egyetlen rendőri jelentés sem érkezett tegnap egész nap a büntügyi osztályhoz, de meg a

kihágási osztályban a panaszosoknak sem volt kedvük perlekedni úgy, hogy mindössze egy megszökött szobacicut panaszolt be az asszonya. Pedig most vásár hetében vagyunk és máskor ezen a héten rengeteg a lopás, csalás, zsebmetszés. A kézművesek pihennek és velük pihen a rendőrség is.

— **Az elűzött asszony.** A Csapókertben Nagy József cigány vadházasságban élt Borus Julissal. A cigány most ránt az asszonyra és elkergette a háztól. Az elűzött asszony haragjában tegnap délután ráverte Nagyra az ablakot, azonban pórral járt, mert az üvegeserepek annyira megsebesítették, hogy a kózkórházba kellett szállítani.

— **Kereskedők, iparosok figyelmébe.** A Szatmárvármegye törvényhatósági közutai fentartásához szükséges fedanyag szállításának vállalat utján 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. évekre leendő biztosítása céljából Szatmárvármegye alispáni hivatala (N.-Károly) árlejtést irt ki. Az ajánlatok 1907. jan. 30-ig nyújtandók be. Az érdekeltek figyelmét a debreceni kereskedelmi és iparkamara ezenfelül felhívja a nyiregyházi áll. építészeti hivatal által közzétett árlejtésre. Versenyterület képezi: az ajaki róm. kath. templom renoválási munkálatai. Az ajánlatok 1907. jan. 30-án d. e. fél 10 órájára nyújtandók be. A bánatpénz összege 5 százalék. Elhelyezendő az ajánlat kapcsán. Az ajánlat a nyiregyházi áll. építészeti hivatal címére küldendő.

— **Halálozások.** Tegnap az állami anyakönyvi hivatalban a következő halálozások jelentették be: Kovács Róza ev. ref. husz hónapos, Nagy Gyula ev. ref. öt hónapos, Mihály Lajos ev. ref. 76 éves, Gönczi Margit róm. kath. 27 napos, Lőrinczi Róza ev. ref. öt hónapos.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Koronabeli „Jóbarát Asztaltársaság” Kaliczki Ernő ur utján 50 koronát juttatott kezemhez, mely kegyes adományt fogadja a nevezett asztaltársaság a szegény szerencsétlen gyermekek nevében halás köszönetemet. Olák Károly tanácsnok.

— **Ingyen küldünk bárkinek mutatvány számot, ha pontos lakcímét velünk közli.** Kiadóhivatal Arany János-utca 2., földszint 2., ajtó (Hungária-épület). Telefon számunk 412.

— **Schaf János.** tanatanító, polgári ifjakból alakított tánciskola próba-bájját szombat este tartja a „Koronában.”

— **Butor remek kiállítás.** Felhívjuk a közönség figyelmét arra az érdekes kiállításra, mely Schwartz Vilmos Piac-utcai üzletében látható, ahol is a magyar iparművészet legmodernebb stílusú remekai láthatók. Szobaberendezésekben páratlanul szép nagy raktár áll ott a közönség rendelkezésére, ugyintén olcsóbb, közönségesebb fajta butorokban is dus raktár van felszerelve.

— **Varju János főgimn. tanárnak** „A magyar szellem művelődés történelme” című munkája Csáthy Ferencnél és minden könyvkereskedésben kapható. Fűzött példány ára 6, diszkötésű példányé 8 korona.

— **Az első debreczeni gőz kávépörölgő és fűszer malom** (Kertész Sándor, Kossuth-u. 17.) működését megkezdte. Debreczenben egyedül áll ezen vállalat s úgy a nagy közönségnek, mint szintén a fűszerkereskedőknek, szatócsoknak és kávé-soknak rendkívül előnyöket nyújt nemcsak azzal, hogy naponta teljesen frissen pörkölt, jó aromájú izletes kávé kaphat a közönség, hanem azzal is, hogy kereskedőink, kik eddig Fiuméből hozták a különböző pörkölt kávéfajokat, ezután nem lesznek kényeszerűlve oly kávé, melynek minőségéről és jó pörköléséről meg nem győződtek, megvenni. A hatalmas gép, mely egyike a legmodernebb géptalálmányoknak, már megkezdte működését. Ajánljuk a kávéfogyasztó közönség és különösen a vidéki kereskedők figyelmébe.

— **Báli legyezők,** fésűk, kefék, hajtűk, szappanok legnagyobb választékban, igen olcsón MENTZE HENRIK újdonságok áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4-ik szám alatt.

— **Ügyes takarítónőt,** asszonyt keres a reggeli órákra Trigárszky Emil, Hunyadi-utca 13.

Véres dráma.

Az asszonygyilkos.

(Fővárosi tudósítónktól.)

A fővárosi bűnkronika legsötétebb lapjaira tartozik az a história, mely tegnap este a Dob-utca 9. számú háznak egy piszkos szobáműhelyében néhány revolverlövésel végződött. A lapok megírták, hogy Vidos István díjnok agyonlőtte a feleségét, mert ez — így mondta az éjjel Huszár rendőrfelügyelő előtt a gyilkos — szeme előtt esalta meg őt.

Vidos István így rokonszenvesnek látszik, pedig korántsem az.

Vidos István tudta, hogy a felesége szerelmes természetű és kalandokat keres, tőkét kovácsolt ebből és kamatoztatta a tőkét. Addig szünetelt a féltékenysége, a míg látta helyesnek és jónak, illetve hasznosnak és csak akkor támadt fel újra, amikor Lőwingerék, az asszony szülei megunták a felesége után élő embert és elakarták távolítani.

Csak ekkor kezdett az asszony után lesni és megakartta akadályozni azokat a kalandokat, amelyeknek létrejöttéhez azelőtt segédkezet nyújtott. Féltékenységi jeleket rendezett, amelyeket eddigi magatartása éppenséggel nem tett megokolttá és azt akarta, az asszony menjen el vele a szülei lakásból. Az asszony erről hallani sem akart.

Csak akkor, mikor Vidos látta, hogy tovább meg nem tűrik a Dob-utca 69. szám alatti piszkos zugban, tehát a „jómódtól” el-esik, határozta el a gyilkosságot és öngyilkosságot.

A „lakás”-ban, amelyet csak egy posztóröngy választ el az üzlettől, betegen feküdt az asszony huga, Margit, ennek szeme előtt lőtte agyon Vidos a feleségét. Aztán maga ellen fordította a fegyvert. Öngyilkosságát megakadályozták.

Mulatságok.

— **Az iparok bálja.** A debreczeni Iparos Kör február 8-án, este tartja meg az Arany Bika szálló dísztermében ez évi mulatságát, amelyre a jövő héten küldik szét a meghívókat. A mulatság tiszta jövedelmét a Kör a könyvtára javára fordítja.

— **A tisztviselők álarcos bálja.** A jogász- és tisztviselő-kör vigalmi bizottsága, Szilágyi Imre elnöklése mellett tegnap délután 5 órakor ülést tartott, melyen az álarcos bál előkészítő intézkedései dolgában határoztak.

Februárhavi esküdtek.

január 12.

A debreczeni törvényszéknél tegnap sorsolták ki az évi lajstromból azokat az esküdteket, akik a februárhavi esküdtársai cikluson szerepelni fognak. A sorsoláson dr. Szüts Miklós törvényszéki elnök elnöklése

alatt jelen voltak: dr. Oláh Miklós és Kerekes János törvényszéki bírák, dr. Galánffy János kir. ügyész, Nagy Sándor ügyvéd és Hajdu Gyula jegyző. A kisortoltak névsorát alább adjuk.

Rendes esküdteknek kisorsoltattak:

Ba la Bertalan kereskedő, Bernáth Aladár tisztviselő, Bizó Gyula építész, Csengeri Ferenc terménykereskedő, Ecsedi István gazda, Fenyő Sándor kereskedő, Györfi Péter gazda, Jankovich Sándor nyugalmazott m. v. mozdonyvezető, Katz Lajos kereskedő, Ifj. Kertész István gazda, Kiss Imre kereskedő, Klein Jakab gépgyári, tisztviselő, Kós Antal kereskedő, Kőrösi János gazda, Krausz Kálmán bádogos, Lody György vízmester, Lakatos János gazda, László András gazda, László János gazda, Lichtschein M. gazda, Lisztes János műlakos, Maurer Emil gazda, Máté Miklós nyug. pénztáros, Mogyorósi Miklós gazda, Molnár Mihály gazda, Szilka István szikvizgyáros, Toth Lajos kályhás, Tóth József magánzó, Várady Károly kovácsmester, Vásári Anuras birtokos.

Pótesküdeknek kisorsoltattak:

Aufrecht Vilmos gőzmalomtulajdonos, Dr. Kun Béla jogtanár, Neumann Soma kereskedő, Polgár Dániel magánzó, Pongor János gazda, Portörő Bálint gazda, Szathmári Ferenc gazda, Szántai József magánzó, Szűts István gazda és Varkoly József eszmadia.

Távirat és telefon.

A király elutazása.

Budapest, január 11. A király ma délután fél két órakor utazott el a fővárosból Bécsbe. Az elutazás előtt a király meglátogatta József királyi herceget.

Vádak a trónörökös ellen.

Budapest, január 11. Félhivatalosan megbáfolják Stein osztrák delegátusnak Ferenc Ferdinánd elleni vádjait. A trónörökös soha a véderőt magáncéljaira — mondja a cáfolat — fel nem használta.

Az igazságügyminiszter lovagias ügye.

Budapest, január 11. Polónyi Géza igazságügyminiszter Bolgár Ferenc és báró Kaas Ivor képviselőket elküldötte Halmos János polgármesterhez, hogy a közgyűlésen a miniszterrel tett nyilatkozata miatt elégtételt kérjenek tőle.

Halálra ítélt forradalmárok.

Varsó, jan. 11. A hadbíróóság hét forradalmárt kötél általi halálra ítélt.

Képviselők lovagias ügye.

Budapest, január 11. Sümegi Vilmos képviselő ma délelőtt Okolicsányi László és Eitner Zsigmond képviselők útján magyarázatot, illetve lovagias elégtételt kér Leitner Adolf, Bródy Ernő és Pelső Sándor képviselőktől a mai nyilatkozatukért. A provokáltak még nem nevezték meg segédeiket.

Égő vonat.

London, január 11. Szanjágóból jelentik, hogy két személyvonat összeütközött. A két vonat lokomotívja meggyuladt és felrobbant, amitől a vonatok is tüzet fogtak. Sok utas meghalt, még több megsebesült.

Borzalmas kohórobbanás.

Budapest, január 11. New-Yorkból jelentik, hogy a pittsburgi acélművek telepén egy hatalmas vaskohó felrobbant. A szétáradó folyékony vas egy pillanat alatt eltemetett 27 munkást, akik között több magyar ember van.

Az új erdélyi ág. ev. püspök.

Budapest, jan. 11. Teutsch Frigyes, a Magyarország erdélyi részeiben levő ágostai hitvallású evangélikus országos egyház püspöke, ma délelőtt tíz órakor tette le hivatali esküjét, ő felsége, a király kezébe. — Az ünnepélyes aktusnál gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és Széchenyi Gyula gróf zászlósúr működött közre. Az eskümintát Náray-Szabó Sándor miniszteri tanácsos olvasta.

Öngyilkos kapitány.

Eszék, január 11. Korber Károly elsőosztályú gyalogos kapitány tegnap felakasztotta magát. Amidőn ezen öngyilkossági kísérlete nem sikerült, fűbelötte magát. Tettenek oka az, hogy nagyon eladósodott. Korber annak idején mintegy 40,000 korona vagyon feletti rendelkezést, de barátaiért több ízben váltókezességet vállalt és e váltókat később önmagának kellett beváltania, úgy hogy az utóbbi időben igen gyakran pénzzavarokkal küzdött.

Nagy vasuti katasztrófa.

Génuva, január 11. A talgai pályaudvaron egy személyvonat hamis váltóállítás következtében a mozdonyzsinbe rohant. A két gép, mely a vonatot húzta, nekiment egy oszlopnak és felrobbant. Tűz támadt, mely villámgyorsan terjedt. Öt kocsi elégett. Az utasok közül többen meghaltak vagy megsebesültek. Talgába két segélyvonatot küldtek.

Törvényszék.

§ Pályázat hivatalozolgai állásra.

Szűts Miklós dr. törvényszéki elnök pályázatot hirdet a hajdunánási járásbírósnál megüresedett III. osztályú hivatalozolgai állásra, melynek összes javadalma 860 koronát tesz ki. Pályázni február 10-ig lehet.

§ Bűnügyi főtárgyalások. A debreczeni kir. törvényszéknél a jövőhéten az alábbi sorrendben lesznek a főtárgyalások: 14-én, hétfőn vádtanácsi és felelbiteli ügyek tárgyalása és ítélethirdetések. 15-én, kedden az I. számú tárgyalási teremben: Babalesay Béláné és társa ellen csalás miatt; Jónás Kálmán és társa ellen hatóság elleni erőszak büntetésért, Fazekas János ellen testisértésért. 16-án, szerdán a II. számú tárgyalási teremben: Borek Gy. a és társa ellen lopásért, Nagy Dániel ellen királysértésért, M. Szűts István ellen lopásért, Nagy József ellen lopásért. 17-én, csütörtökön az I. számú teremben: Karácsny Lajos és társa ellen testisértésért, B. Kiss Andras ellen uzsora vétségért, Barna György stársa ellen testi sértésért, Szabó Lajos ellen lopásért. 18-án, pénteken a II. számú teremben: Dantsis Imre s társa ellen erőszak betetteért, Székely Ferenc ellen erőszak büntetésért, Bihari Mátyás ellen lopásért, Molitőrisz István ellen lopásért.

§ Kirendelés. Az igazságügyminiszter Hercezeg Tihamér nyiregyházi betétszerkesztő-írnokot a hajdusoboszlói járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatósághoz rendelte ki.

Éjszakai hírek.

*) A pénzügyőr szerelmes volt. Pircsák János pénzügyőr a Böszörményi-úton lévő 8. számú őrházban szolgálati fegyverével mellbe lötte magát. Szerelmes volt, azért fordította maga ellen a fegyverét. Az irgalmasok kórházába szállították.

*) Gyilkos hadnagy. Nagy szenzációt keltett tavaly Pólában Köhler 87-ik gyalogezredbeli hadnagy rémtette, aki egy szállító feleségét ölte meg, akivel hosszabb ideje

szerelmi viszonyt folytatott. A bíróság megfigyelés alá helyezte a hadnagyot. — Az orvos-szakértők most adták be véleményüket, amely szerint a hadnagy teljesen normális. A tárgyalást, amely iránt nagy az érdeklődés, legközelebb megtartják.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, jan. 11.

Buza kínálat mérsékelt, vitelkedv csekély. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek közül rozs jól tartott, tengeri változatlan. Idő: ködök.

Buza áprilisra . . . 7.45—46
Buza okt. berre . . . 7.73—74
Rozs áprilisra . . . 6.73—74
Zab áprilisra . . . 7.43—44
Uj tengeri 5.13—14

Férfi és fiu kalapok,
valamint cilinderek
nagy választékban
Békés Lajos
uri divat üzletében.

Köszvény!

oiten ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendel betegeinek a híros

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bórmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferenc
gyógyszerész
Debreczen.

Esuz!

Kitünő minőségű

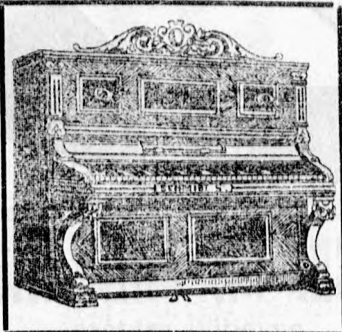
== pörkölt ==

Kávé,

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatlan, naponta friss pörköltés kapható

Félegyházi János

motorüzemű kávépörköldéjében
Piacz- és Miklós-utcza sarok.

SCHMIDT S.

zongora- és hangszerkészítő, zenemű raktár
DEBRECZEN.

Strom-Slipper! Hó-cipő!

Figyeljen erre a védjegyre

Csak a „Boston Rubber Shoe Company“ cégtől — Bostonból — véve könnyűek, divatosak és tartósak.

Kaphatók Debreczenben: MANDEL LIPÓT, BÉKÉS LAJOS, Fekete Jakab, Kálnai Lipót, Aszman Ferenc urak üzletében. Főraktár Ausztria—Magyarország részére:

WELLISCH FRANKL & CO.

Wien, I., Fleischmarkt 12-14.

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok földicsérlése által megtéveszteni, hanem legyen inkább meggyőződve arról, hogy a már sok év óta az Ön háztartásában is kipróbált

valódi : Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. —
Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük, — ontosan ezen
védjegyeinkre és aláírásunkra:

Franck Henrik Fiala
Kassa.

J. W. 2

Legjobb a Dr. FORTI-féle

SEBTA PASZ

Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László egyetlen gyártmánya. Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindenféle sebeken, égéseknél, dagasztásoknál stb.

azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a dagasztást és rögtön gyógyítja a sebet, anélkül, hogy vágni kellene.

A női emlékgyulladásnál

bzto, tyukszemre jó eredménnyel alkalmaztatik. Ára 2 korona, kisebb 1 korona és a legkisebb 70 fillér. — Kapható a gyárban: FORTI LÁSZLÓ Budapest, II., Palatya u. 8 és a főraktárban Budapestben: TÖRÖK J gyógytárban, Király-u. 12, valamint Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb gyógytárakban. — Az eredeti dr. FORTI-féle sebtapaszt külön csomagolásán F. L. betűvel van lepecsételve és az itt látható védjegy és saját-czú aláírással ellátva. A szer 48171-99. és 56589-904. sz. a. miniszterileg engedélyeztetett. A számtalan értéktelen és ártalmas utánpótlások arra indítottak, miszerint az utánpótlások elien a törvényes lépéseket megtegyem és ezek alapján a budapesti büntető kir. bíróság 1899 június hó 30-án kelt B. XI-2 számú végzésével a hamisítókát a tapasz további készítésétől szigorúan eltiltotta és eltiltá. FIGYELEM! Végül figyelmeztetem a közönséget, hogy semmiféle más névvel elátlott tapaszt, sem Forti K., sem Forti György vagy névtelen el ne fogadjanak, mert az mind hamisítvány, hanem csakis egyedül az eredeti Forti László gyártmányát. De ha valaki nekem hamisítványt beküld, azt jutalomban részesítem — Debreczenben kapható: BALÁZS ÖDÖN gyógyszertárban.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOM BAZÁR.

Menyasszonyi keletgye
Női divat szövetek
Velezek — Selymek

Óriási szőnyegraktár

!! Linoleum !!

A Harmat-Créme

arczsépitő és bőrápoló kenőcs. mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt, sem olmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát, (mitesser) s bőrbajokat. Kisimítja a ránczosodó kezdő arczbőrt s azt fehéré, tédvé teszi. — Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arczra. Nem zsiroz, tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Créme 1 K.
Készítőhely s főraktár
Mihalovics Jenő gyógytára
Debreczen, Főpiac 31.,
városházzal szemben.

Miért visel ma Budapesten minden magyar ember

Celiuloíd Gallért és Kézelt?

Mert ezáltal sok pénzt takarít meg.
Mert nem kell gallérját, kézeltjét mosatni.
Mert egyszerű nedves letörléssel egyedül tisztítható.
Mert nem rojtosodik, nem török.
Mert a vászongallértől még szakértő sem különböztetheti meg.

Ne tévesszük össze ezen gyártmányt a silány kautsuk-gallérral.

Gallér darabja 80 fillér.
Kézelt párja 80, 100 és 120 fillér.

Vidéki megrendések utánvétel teljesítetnek.
Kapható minden jobb divatárú üzletben.

Gyár és főraktár:

BERGL D. DEZSÓ, Budapest, VI. Szondy-utca 40.

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

HITELSZÖVETKEZETE

Csapó-utca 1. szám. Piac-utca 14. szám, (sarok) Hajdu-ház.

1907. január hó 1-ével kezdi meg működését. — Minden évtársulat 5 évre alakul.

Egy törzsbetét 50 fillér, mely hetenként avagy havonként fizetendő.

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve postai befizetési lapok útján teljesíthetik. Az eddigi tagok száma 929, kik 6030 törzsbetétet jegyeztek, a mi évi 156,780 korona vagyis 783,900 a korona befizetésnek felel meg egy évtársulat tartamára. Minden törzsbetét (50 fillér, — 25 kr.) után 100 korona kölcsön vehető fel, mely 50 fillérben befoglaltatik a kamat is, tehát külön kamat nem fizetendő. Betétkönyvek naponta d. e. 9-12-ig, délután pedig 3-5-ig válthatók szövetkezetünk helyiségében.

Dr. Szöllös Dezsó,
jogtanácsos.

Kozma László,
elnök.

Thieszen Arthur,
üggy. igazgató.

SZÖNYEGHÁZ!

**Szőnyegek,
Ágy- és Asztalterítők,
Flanelltakarók,
Lópokróczok,
Butorszövetek,
Úti takarók és Plaidok**

óriási választékban kaphatók

Bosznay J. és Zarsa
szőnyegáruházában

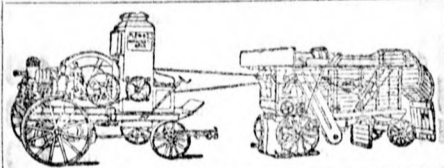
Debreczen, Kossuth-utca 5.

SZÖNYEGHÁZ!

BÉKÉS LAJOS
debreczeni
bábi-ing készítményei a legtekéletesebbek.
Magyar gyártmány!

Csak az eredeti
„PLEWA“ motorok és
locomobilok

szolgáltatják a legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemerőt malom és gazdasági celokra. Tartósságuk egy emberéletre van kiszámítva. Fogyasztás 2-3 filléryi nyersolaj, benzín vagy szivógáz lóerő és óránként. Árjegyzék és költségvetés ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Czim:

DÉNES B.

motorspecialista

Bupapest, V., Lipót körut 15. sz.
Kírem a címet pontosan feljegyezni és megőrizni.

!! Mélyen leszállított árak !!

Különösen kiemelendők:

75 cm. széles Anna flanel métere 17 kr.
Jó mosó velez és flanelok métere 25, 28, 32 kr. — 120 cm. széles Angol Cheviot métere 55, 75, 80, 90 kr. — 120 cm. széles tiszta gyapju kockás Cheviot métere 70 kr.

1 db mosó zefir bluz 70 kr.

1 darab flanel bluz 2. frt.

Fekete és színes férfi nyakkendők
óriási választékban,

feltűnő olcsó árakhoz!

Maradékok félárban.

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyegáruház.

1782.
1906. v. k. sz.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. íbíróságnak V. 3337/2-1906. számú végzése folytán közhírú tétetik, miszerint dr. Tervev Tamás és Jablonczay Kálmán részére Jablonczay Kálmán debreczeni lakostól 120 kor. 14 fillér tőke, ennek megítelt 5% kamatai és eddig összesen 41 K perkoltség erejéig 1906. évi december hó 14-én bíróilag felülfoglalt és 20,600 Koronára becsült butorok, gazdasági eszközök és egyéb ingóságok 1907. évi január hó 30-án délután 3 órakor kezdetét veendő és Pallagon, megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg-többet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfog-nak adatni.

Debreczen, 1906. évi január hó 3-án.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

Császári és királyi udvari szállító

NEUMANN M.

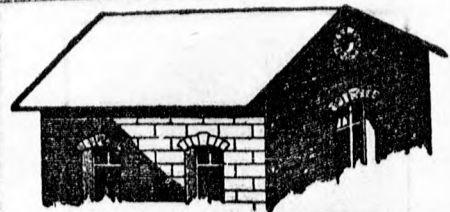
Magyarország legnagyobb

férfi-, fiu- és gyermekruha telepe

készen és mérték után

Debreczen, a m. kir. postával szemben.

A farsang alkalmából fekete zakó öltönyök,
frakkok, Ferencz József-kabátok, nagy választékban.

BIEHN-féle aszfalt-tetők

egyedüli raktára.

■ Vasbutorok, ■
Háztartási eszközök,

■ Mosógép, ■ ■ ■
■ Dagasztógép ■ ■ ■

SESZTINA LAJOSNÁL

Debreczen, Piacz-utca 23.

Ha köszvényben, reumában, ischiásban
●●● szenved, — vegyen egy üveg ●●●

Dr. FLESCH féle

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely esuzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legívidebb idő alatt észlelhető. Kapható dr. Flech E. M. „Magyar korona“ gyógyszerárában, Győr, Baross-ut 24. sz. — Másfél decziliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 kor., 3 kis vagy 2 „Családi“ üveg rendelésnél már bérmentve utánvétellel küldjük.

A DEBRECENI LESZÁMOLÓ BANK

mint szövetkezet

1907. évi január hó 1-én kezdi meg működését.

Célja: Egyrészt a befizetett apró tőkék gyűmölcsöző elhelyezése, másrészt tagjai részére könnyen visszafizethető olcsó kölcsönök nyújtása.

Tagja lehet mindenki, aki legalább heti 40 fillér befizetésére kötelezi magát.

Minden tag annyiszor 100 korona kölcsönt vehet igénybe, ahány 40 filléres heti betétet jegyez.

Minden 100 korona kölcsön heti 40 fillérrjével visszafizethető, melyben már a kamat is bennfoglaltatik, tehát külön kamatot fizetni nem kell.

Vidéki tagok részére szövetkezetünk a heti részletek bérmentes beküldésére postai befizetési lapokat ad.

A Debreczeni Leszámló Bank hivatalos helyisége 1906 december havától kezdve, Debreczen, Piac-utca 49. számú házban, a főpostával szemben, a földszinten lesz.

Tagul lehet jelentkezni alulírott igazgatóság bármely tagjánál, valamint a következő üzletekben:

Máyer Jenő fűszerkereskedésében (Piac-u. és Széchényi-utca sarkán.)

Váray József fűszerkereskedésében (Piac-u. és Simonffy-utca sarkán.)

Fisch Testvérek játékkereskedésében (Piac-utca 40.)

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Spitz Lipót,
ügyvéd, jogtanácsos.

Szele György,
ev. ref. lelkész, elnök.

Fürst Ödön,
nagykereskedő, alelnök.

Bárány Mór gőzmalomtulajdonos

Dr. Csikos Sándor orvos

Falk Armin kefégyáros

Fisch Samu kereskedő

Gebauer Károly gyáros

Dr. Kenyeres Elek orvos

Kenyeres Károly földbirtokos

Máyer Jenő kereskedő

Roncsik Lajos városi főszámvevő

Szliuka István szikvizgyáros

Szöke Sándor földbirtokos

Dr. Tóby Elek városi jegyző

Tóth István építész

Váray József kereskedő

Magyarossy Ferencz dohánybevéltási felügyelő.